

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 84/20
Luxemburg, 9 iulie 2020

Hotărârea în cauza C-297/19
Naturschutzbund Deutschland - Landesverband Schleswig-Holstein
e.V./Kreis Nordfriesland

Persoanele juridice de drept public pot fi răspunzătoare pentru daunele aduse mediului cauzate prin activități desfășurate în interesul colectivității în temeiul unui transfer legal de atribuții, precum exploatarea unei stații de pompare în scop de desecare a suprafețelor agricole

În cursul anilor 2006-2009, o parte din peninsula Eiderstedt, situată în partea de vest a landului Schleswig-Holstein (Germania) a fost desemnată drept „arie de conservare a păsărilor” printre altele, datorită prezenței chirighiței negre, o pasăre acvatică protejată. Potrivit planului de gestiune, aria de conservare a acestei specii rămâne, preponderent, exploatată în mod tradițional ca zonă de pășune pe suprafețe mari. Pentru locuire și utilizare agricolă, peninsula Eiderstedt necesită desecare. În acest scop, Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, o asociație de gestionare a apei și a solului constituită sub forma juridică a unui organism de drept public, operează o stație de pompare care se ocupă de desecarea teritoriului acoperit. Aceste operațiuni de pompare, care au drept efect reducerea nivelului apei, fac parte din atribuțiile sale de întreținere a apelor de suprafață, care i-a fost încredințată prin lege ca obligație de drept public.

Luând în considerare că, prin exploatarea acestei stații de pompare, Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, a cauzat, în detrimentul chirighiței negre, daune aduse mediului, Naturschutzbund Deutschland - Landesverband Schleswig-Holstein, o asociație de protecție a mediului, a formulat împotriva districtului Nordfriesland (Germania) o cerere de măsuri de limitare și de reparare a acestor daune, care a fost respinsă. În susținerea cererii sale, asociația invocă legislația germană adoptată în vederea transpunerii Directivei 2004/35 privind răspunderea pentru mediul înconjurător¹. Această directivă stabilește un cadru al răspunderii pentru mediul înconjurător în vederea prevenirii și a reparării, între altele, a daunelor aduse mediului, cauzate prin activitățile profesionale aduse speciilor și habitatelor naturale vizate în special în Directiva habitate² și în Directiva păsări³.

Anexa I al treilea paragraf a doua liniuță din **Directiva 2004/35 permite totuși statelor membre să prevadă o exonerare de răspundere în avantajul proprietarilor și al operatorilor atunci când daunele cauzate speciilor și habitatelor naturale rezultă dintr-o „gestionare normală” a sitului vizat. Germania a utilizat această posibilitate.**

În acest context, Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania), sesizată cu respingerea cererii asociației de protecție a mediului, a decis să adreseze Curții de Justiție întrebarea dacă și în ce condiții o activitate precum exploatarea unei stații de pompare în scopul desecării de suprafețe agricole poate fi considerată „gestionare normală” a unui sit în sensul Directivei 2004/35. Instanța de trimitere a solicitat în plus Curții să precizeze dacă o astfel de

¹ Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO 2004, L 143, p. 56, Ediție specială 15/vol. 11, p. 168).

² Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO 1992, L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109).

³ Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO 2010, L 20, p. 7).

activitate poate, întrucât este exercitată în interesul colectivității în temeiul unui transfer legal de atribuții, să fie considerată o „activitate profesională” în sensul Directivei 2004/35.

În Hotărârea din 9 iulie 2020, Curtea a arătat că **noțiunea de „gestionare normală a siturilor” trebuie interpretată în sensul că înglobează orice măsură care permite o bună administrare sau organizare a siturilor care găzduiesc specii sau habitate naturale protejate, conformă, printre altele, cu practicile agricole admise în mod curent.**

În această privință, Curtea a precizat că **gestionarea unui sit care găzduiește specii și habitate naturale protejate, în sensul Directivei habitate și Directivei păsări nu poate fi considerată ca fiind „normală” decât dacă aceasta respectă obiectivele și obligațiile prevăzute în aceste directive și, în special, ansamblul măsurilor de gestionare adoptate de statele membre pe temeiul directivelor menționate, precum cele cuprinse în registrele habitatului sau în documentele de stabilire a obiectivelor de conservare vizate în anexa I al treilea paragraf a doua liniuță din Directiva 2004/35. În aceste condiții, Curtea a considerat că **gestionarea normală a unui sit poate include, între altele, activitățile agricole desfășurate pe sit, adică inclusiv pe acelea care le pot completa în mod necesar, precum irigarea sau desecarea și, prin urmare, exploatarea unei stații de pompare.****

În plus, Curtea a precizat că o instanță sesizată cu aprecierea existenței sau a lipsei caracterului normal al unei măsuri de gestionare, atunci când documentele de gestionare a sitului nu conțin indicații suficiente, poate să aprecieze aceste documente din perspectiva obiectivelor și a obligațiilor prevăzute în Directiva habitate și în Directiva păsări, precum și cu ajutorul normelor interne adoptate în vederea transpunerii acestor directive sau, în lipsă, compatibile cu spiritul și cu obiectivul directivelor menționate.

Pe de altă parte, Curtea a amintit că, potrivit anexei I al treilea paragraf a doua liniuță din Directiva 2004/35, gestionarea normală a unui sit poate rezulta și dintr-o practică anterioară a proprietarilor sau a operatorilor. Curtea a declarat că această regulă acoperă măsurile de gestionare care, la data survenirii daunei, erau practicate de un timp suficient de îndelungat și sunt general recunoscute și încetățenite pentru a putea fi considerate uzuale pentru situl vizat, sub rezerva totuși ca acestea să nu repună în discuție îndeplinirea obiectivelor și a obligațiilor prevăzute în Directiva habitate și în Directiva păsări.

În ceea ce privește aspectul dacă o activitate exercitată de o persoană juridică de drept public în interesul colectivității în temeiul unui transfer legal de atribuții, precum exploatarea unei stații de pompare în scopul desecării unor suprafețe agricole poate constitui o „activitate profesională” în sensul Directivei 2004/35, Curtea a confirmat că această expresie acoperă ansamblul activităților exercitate într-un cadru profesional, prin opoziție cu un cadru pur personal sau casnic, indiferent dacă aceste activități au un raport cu piața și dacă au caracter concurențial.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293